

Minister Finansów

Warszawa, 11 sierpnia 2023 roku

Sprawa: odpowiedź na pismo
Znak sprawy: DBM5.100.14.2023
Kontakt: Sekretariat DBM
tel.: +48 22 694 30 93
e-mail: sekretariat.dbm@mf.gov.pl

Marcin Wiącek
Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowny Panie,

odpowiadając na pismo nr WZF.7060.17.2023.WK w sprawie podjęcia działań legislacyjnych zmierzających do objęcia systemem zaopatrzenia emerytalnego służb mundurowych funkcjonariuszy celnych, którzy posiadają 15-letni okres stażu służby, natomiast utracili status funkcjonariusza (zwolnienie ze służby, przyjęcie propozycji przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy) przed 3 marca 2015 r. uprzejmie informuję, co następuje.

Na podstawie przepisów ustawy z 11 maja 2017 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw¹, funkcjonariusze Służby Celnej i Służby Celno-Skarbowej zostali objęci prawem do świadczeń emerytalnych. Ustawodawca wprowadzając z dniem 1 stycznia 2018 r. funkcjonariuszy Służby Celnej i Służby Celno-Skarbowej do systemu zaopatrzenia emerytalnego służb mundurowych określił wobec tej grupy funkcjonariuszy odmienne warunki i zasady nabywania prawa do emerytury policyjnej.

¹ ustawa z 11 maja 2017 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1321)

W art. 21. ust. 1 ustawy wskazano, że funkcjonariuszom Służby Celnej lub funkcjonariuszom Służby Celno-Skarbowej, którzy zostali zwolnieni ze służby albo których stosunek służbowy został przekształcony albo wygasł w okresie od dnia 3 marca 2015 r. do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, przysługuje prawo do emerytury policyjnej na zasadach określonych w art. 15d lub art. 15e ustawy zmienianej w art. 1 w przypadku, gdy funkcjonariusz Służby Celnej lub funkcjonariusz Służby Celno-Skarbowej, we wskazanym wyżej okresie, spełniał przesłanki do nabycia prawa do emerytury określone w art. 12 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Ponadto z dniem 10 czerwca 2022 r. weszły w życie przepisy ustawy z dnia 12 maja 2022 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw². W art. 12 tej ustawy powtórzono zasadę wskazaną w art. 21 ustawy z 11 maja 2017 r., bowiem przepis ten stanowi, że funkcjonariuszom Służby Celnej lub funkcjonariuszom Służby Celno-Skarbowej, którzy zostali zwolnieni ze służby albo których stosunek służbowy został przekształcony albo wygasł w okresie od dnia 3 marca 2015 r. do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, przysługuje prawo do emerytury policyjnej na zasadach określonych w art. 15d lub art. 15e ustawy zmienianej w art. 2, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, w przypadku gdy funkcjonariusz Służby Celnej lub funkcjonariusz Służby Celno-Skarbowej we wskazanym wyżej okresie spełniał przesłanki do nabycia prawa do emerytury określone w art. 12 ustawy zmienianej w art. 2, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

W świetle przywołanych przepisów należy stwierdzić, że ustawodawca obejmując z dniem 1 stycznia 2018 r. funkcjonariuszy Służby Celnej i Służby Celno-Skarbowej systemem zaopatrzenia emerytalnego służb mundurowych zdecydował, że prawo do świadczeń pieniężnych, w tym emerytury policyjnej będzie przysługiwało wyłącznie funkcjonariuszom, którzy w dniu 3 marca 2015 r. posiadali status funkcjonariusza. W dniu 3 marca 2015 r. został wydany wyrok Trybunału Konstytucyjnego w sprawie K 39/13, w którym orzeczono, że art. 1, art. 18a ust. 1 i art. 18b ust. 1 ustawy zaopatrzeniowej, w zakresie, w jakim wśród osób

² ustawa z dnia 12 maja 2022 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1115).

uprawnionych do świadczeń emerytalnych pomijają funkcjonariuszy Służby Celnej, którzy wykonują zadania określone w art. 2 ust. 1 pkt 4-6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej (Dz.U. z 2013 r. poz. 1404 oraz z 2014 r. poz. 486, 1055, 1215, 1395 i 1662) są niezgodne z art. 32 Konstytucji. Prof. Marek Safjan Prezes Trybunału Konstytucyjnego w wystąpieniu na temat skutków prawnych orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego wskazał, że „ze względu na charakter pytania prawnego oraz skargi konstytucyjnej uznanie przepisu za niezgodny z Konstytucją wywołuje zawsze skutek prawny z dniem ogłoszenia wyroku - w odniesieniu do konkretnych postępowań (związanych z pytaniem i skargą) bez względu na odroczenie terminu utraty mocy obowiązującej przepisu uznanego za niezgodny z Konstytucją” (wystąpienie wygłoszone przez Prezesa Trybunału Konstytucyjnego prof. M. Safjana w Komitecie Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk 6 stycznia 2003 roku).

Podjęcie inicjatywy ustawodawczej po wielu latach obowiązywania powyższych zasad ustalania prawa do świadczeń z zaopatrzenia emerytalnego nie wydaje się możliwe.

Z wyrazami szacunku

W zastępstwie Ministra Finansów

Artur Soboń
Sekretarz Stanu